

**ОКРУЖНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД міста КИЄВА**

01051, м. Київ, вул. Болбочана Петра 8, корпус 1

У Х В А Л А

03 червня 2020 року

м. Київ

№ 826/14033/17

Окружний адміністративний суд міста Києва у складі колегії суддів: головуючого судді: Катющенка В.П., суддів: Кармазіна О.А., Скочок Т.О., за участю секретаря судового засідання Рябого І.П., розглянувши у відкритому судовому засіданні заяву Публічного акціонерного товариства "УКРАЇНСЬКА ІННОВАЦІЙНА КОМПАНІЯ" про роз'яснення рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 14.12.2017 в адміністративній справі за позовом Публічного акціонерного товариства "УКРАЇНСЬКА ІННОВАЦІЙНА КОМПАНІЯ" до Національного банку України, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про визнання протиправними та скасування рішень, -

за участю:

від позивача - Степаненко О.М.;

від відповідача (НБУ) - не з'явився;

від відповідача (Фонд) - не з'явився

В С Т А Н О В И В:

Постановою Окружного адміністративного суду міста Києва від 14.12.2017 у справі № 826/14033/17, залишеною без змін постановами Київського апеляційного адміністративного суду від 20.02.2018 та Верховного Суду від 09.08.2019, адміністративний позов Публічного акціонерного товариства "УКРАЇНСЬКА ІННОВАЦІЙНА КОМПАНІЯ" задоволено: визнано протиправною та скасовано постанову Правління Національного банку України від 24 грудня 2015 року № 934 "Про віднесення Публічного акціонерного товариства "УКРІНБАНК" до категорії неплатоспроможних"; визнано протиправним та скасовано рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 24 грудня 2015 року № 239 "Про запровадження тимчасової адміністрації у ПАТ "УКРІНБАНК" та делегування повноважень тимчасового адміністратора банку".

19.05.2020 до суду від Публічного акціонерного товариства "УКРАЇНСЬКА ІННОВАЦІЙНА КОМПАНІЯ" надійшла заява, у якій останнє просить суд роз'яснити постанову Окружного адміністративного суду міста Києва від 14.12.2017 у справі № 826/14033/17, а саме:

– з якого моменту вважаються протиправними та скасованими Постанова Правління Національного банку України від 24 грудня 2015 року №934 «Про віднесення Публічного акціонерного товариства «УКРІНБАНК» до категорії неплатоспроможних» та Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 24 грудня 2015 року № 239 «Про запровадження тимчасової адміністрації у ПАТ «УКРІНБАНК» та делегування повноважень тимчасового адміністратора банку»?

– чи створили Постанова Правління Національного банку України від 24 грудня 2015 року №934 «Про віднесення Публічного акціонерного товариства «УКРІНБАНК» до категорії неплатоспроможних» та Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 24 грудня 2015 року № 239 «Про запровадження тимчасової адміністрації у ПАТ «УКРІНБАНК» будь-які наслідки, окрім тих, що по'язані із їх протиправністю та скасуванням?

– який порядок виконання Постанови Правління Національного банку України від 24 грудня 2015 року №934 «Про віднесення Публічного акціонерного товариства «УКРІНБАНК» до категорії неплатоспроможних» та Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 24 грудня 2015 року № 239 «Про запровадження тимчасової адміністрації у ПАТ «УКРІНБАНК»?»

В обґрунтування заяви Публічне акціонерне товариство "УКРАЇНСЬКА ІННОВАЦІЙНА КОМПАНІЯ" зазначило, що Національний банк України та Фонд гарантування вкладів фізичних осіб заперечують факт відсутності тимчасової адміністрації в ПАТ «Український інноваційний банк», яка була введена на підставі оскаржуваних в цих справах рішень Національного банку України та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Ухвалою суду від 20.05.2020 призначено розгляд заяви Публічного акціонерного товариства "УКРАЇНСЬКА ІННОВАЦІЙНА КОМПАНІЯ" про роз'яснення судового рішення в адміністративній справі № 826/14033/17 у судовому засіданні на 27.05.2020.

За клопотанням заявника та з огляду на відсутність належного повідомлення про призначене судово засідання Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, у судовому засіданні 27.05.2020 відкладено розгляд заяви на 03.06.2020.

Представник позивача у судовому засіданні підтримав подану заяву з викладених у ній підстав та поданих суду додаткових пояснень.

Національний банк України та Фонд гарантування вкладів фізичних осіб явку повноважних представників у судовому засіданні не забезпечили, причини неявки суду не повідомили, про дату, час і місце розгляду справи повідомлялись відповідно до Кодексу адміністративного судочинства України.

Вислухавши думку представника заявника, вивчивши матеріали справи, суд приходять до наступних висновків.

Згідно з частиною третьою статті 254 Кодексу адміністративного судочинства України суд розглядає заяву про роз'яснення судового рішення у порядку, в якому було ухвалено відповідне судово рішення, протягом десяти днів з дня її надходження. У разі необхідності суд може розглянути питання роз'яснення судового рішення в судовому засіданні з повідомленням учасників справи та державного виконавця. Неприбуття у судовому засіданні осіб, які були належним чином повідомлені про дату, час та місце судового засідання, не перешкоджає розгляду заяви.

Відповідно до частин першої, другої статті 254 Кодексу адміністративного судочинства України за заявою учасника справи, державного виконавця суд роз'яснює ухвалене ним судово рішення, яке набрало законної сили, не змінюючи змісту судового рішення, шляхом постановлення ухвали. Подання заяви про роз'яснення судового рішення допускається, якщо воно ще не виконано або не закінчився строк, протягом якого судово рішення може бути подане для примусового виконання.

З системного аналізу наведеної правової норми вбачається, що підставою для роз'яснення судового рішення як засобу усунення недоліків ухваленого судового акта є його неясність, невизначеність. Фактично роз'ясненням судового рішення є зміна форми його викладення таким чином, щоб ті частини судового акта, які викликають труднощі для розуміння, були висвітлені ясніше та зрозуміліше.

Так, постановою Окружного адміністративного суду міста Києва від 14.12.2017, яка залишена без змін постановою Київського апеляційного адміністративного суду від 20.02.2018, визнано протиправною та скасовано постанову Правління Національного банку України від 24 грудня 2015 року №934 "Про віднесення Публічного акціонерного товариства "УКРІНБАНК" до категорії неплатоспроможних", визнано протиправним та скасовано рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 24 грудня 2015 року №239 "Про запровадження тимчасової адміністрації у ПАТ "УКРІНБАНК" та делегування повноважень тимчасового адміністратора банку".

Як вбачається зі змісту положень статті 245 Кодексу адміністративного судочинства України (в редакції з 15.12.2017 року) та статті 162 Кодексу адміністративного судочинства України (в редакції до 15.12.2017 року), в разі задоволення позову про визнання протиправним рішення суб'єкта владних повноважень суд повинен зазначити про це в



судовому рішенні та одночасно застосувати один із встановлених законом способів захисту порушеного права позивача: про скасування або визнання нечинним рішення.

Визнання акта суб'єкта владних повноважень протиправним як способу захисту порушеного права позивача застосовується у тих випадках, коли спірний акт не породжує жодних правових наслідків від моменту прийняття такого акта (п. 10.2 постанови Пленуму Вищого адміністративного суду України "Про судові рішення в адміністративній справі" від 20.05.2013 № 7).

При цьому, Кодекс адміністративного судочинства України (як в редакції до 15.12.2017 року так і в редакції з 15.12.2017 року) розрізняє поняття «визнання нечинним» та «скасування». Скасування акта передбачає визнання в установленому законодавством порядку недійсним акта з моменту його прийняття. Визнання акта нечинним передбачає втрату чинності актом з певного моменту, зокрема, з моменту набрання чинності відповідним судовим рішенням або з іншого визначеного судом моменту після прийняття такого акта. Тобто визнаючи акт нечинним суд фактично визнає акт недійсним на майбутнє, а такий акт втрачає чинність з моменту прийняття судового рішення.

Як вбачається з резолютивної частини постанови Окружного адміністративного суду міста Києва від 14.12.2017 у справі №826/14033/17, судом у вказаному рішенні було визнано протиправними та скасовані відповідні рішення Національного банку України та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Таким чином, постанова Правління Національного банку України від 24 грудня 2015 року № 934 «Про віднесення Публічного акціонерного товариства «УКРІНБАНК» до категорії неплатоспроможних та рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 24 грудня 2015 року № 239 «Про запровадження тимчасової адміністрації у ПАТ «УКРІНБАНК» та делегування повноважень тимчасового адміністратора банку» є протиправними та скасованими з моменту їх прийняття, а не з моменту винесення судом рішення і відтак не породжують жодних правових наслідків від моменту їх прийняття.

Постанова Правління Національного банку України від 24 грудня 2015 року №934 «Про віднесення Публічного акціонерного товариства «УКРІНБАНК» до категорії неплатоспроможних та рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 24 грудня 2015 року № 239 «Про запровадження тимчасової адміністрації у ПАТ «УКРІНБАНК» та делегування повноважень тимчасового адміністратора банку» мали наслідком запровадження в ПАТ «Укрінбанк» спеціальної процедури тимчасової адміністрації та фактично передачу вказаного банку під контроль Фонду гарантування вкладів фізичних осіб в особі тимчасового адміністратора.

Визнання протиправним та скасування вказаних вище постанови та рішення свідчить про те, що процедура тимчасової адміністрації в ПАТ «Укрінбанк» є такою, що не супроводжувалась законними дозвільними правовими актами, а відтак, подальше здійснення тимчасовим адміністратором управління ПАТ «Укрінбанк» є таким, що здійснювалось за відсутності законних дозвільних правових актів, тобто, за межами правового поля, що зумовлювало відновлення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб та Національним банком України стану ПАТ «Укрінбанк» до винесення Постанови Правління Національного банку України від 24 грудня 2015 року №934 «Про віднесення Публічного акціонерного товариства «УКРІНБАНК» до категорії неплатоспроможних та рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 24 грудня 2015 року № 239 «Про запровадження тимчасової адміністрації у ПАТ «УКРІНБАНК» та делегування повноважень тимчасового адміністратора банку».

При цьому, як вбачається зі змісту Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів регулювання банківської діяльності» від 13.05.2020 № 590-ІХ, вказаний Закон не поширює свою дію на обставини даної справи та наслідки застосування рішення суду у даній справі відносно оскаржуваних рішень в силу положень статті 58 Конституції України, тобто не спрямований на юридичних осіб, у яких відсутня банківська ліцензія, зокрема, на тих, щодо яких скасовані рішення Національного банку України про введення процедури тимчасової адміністрації та/або ліквідації.



Відповідно до п. 5 Прикінцевих та перехідних положень наведеного Закону судові провадження, розпочаті до набрання чинності цим Законом, у яких на день набрання чинності цим Законом не ухвалено остаточне рішення, вирішуються, розглядаються або переглядаються з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

Судове провадження у цій справі було розпочате до набрання чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів регулювання банківської діяльності» від 13.05.2020 № 590-IX, а також остаточне рішення у цій справі було прийняте також до набрання чинності відповідного Закону. Отже, суд приходиться до висновку, що вказаний Закон не може застосовуватись до правовідносин у цій справі, у тому числі, щодо роз'яснення рішення суду у даній справі.

Стаття 58 Конституції України закріплює один з найважливіших загальноvizначених принципів сучасного права - закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи. Це означає, що вони поширюють свою дію тільки на ті відносини, які виникли після набуття законами чи іншими нормативно-правовими актами чинності. Закріплення названого принципу на конституційному рівні є гарантією стабільності суспільних відносин, у тому числі відносин між державою і громадянами, породжуючи у громадян впевненість у тому, що їхнє існуюче становище не буде погіршене прийняттям більш пізнього закону чи іншого нормативно-правового акта. Принцип незворотності дії в часі поширюється також на Конституцію, яка є Основним Законом держави (Преамбула Конституції України). Виняток з цього принципу допускається лише у випадках, коли закони та інші нормативно-правові акти пом'якшують або скасовують відповідальність особи (частина перша статті 58 Конституції України). Вказана правова позиція закріплена в пункту 5 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 13 травня 1997 року № 1-зп/1997.

У частині роз'яснення судового рішення – який порядок виконання Постанови Правління Національного банку України від 24 грудня 2015 року №934 «Про віднесення Публічного акціонерного товариства «УКРІНБАНК» до категорії неплатоспроможних» та Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 24 грудня 2015 року № 239 «Про запровадження тимчасової адміністрації у ПАТ «УКРІНБАНК», суд зазначає, що вказане питання не стосується саме роз'яснення судового рішення, з огляду на що підстави для роз'яснення у даній частині відсутні.

Керуючись статтями 243, 248, 254, 255 Кодексу адміністративного судочинства України, суд, -

У Х В А Л И В:

Заяву Публічного акціонерного товариства "УКРАЇНСЬКА ІННОВАЦІЙНА КОМПАНІЯ" про роз'яснення судового рішення - задовольнити частково.

Роз'яснити постанову Окружного адміністративного суду міста Києва від 14.12.2017 у справі № 826/14033/17, таким чином, що:

– постанова Правління Національного банку України від 24 грудня 2015 року № 934 «Про віднесення Публічного акціонерного товариства «УКРІНБАНК» до категорії неплатоспроможних та рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 24 грудня 2015 року № 239 «Про запровадження тимчасової адміністрації у ПАТ «УКРІНБАНК» та делегування повноважень тимчасового адміністратора банку», які були визнані протиправними та скасовані за рішенням суду, є протиправними та скасованими з моменту їх прийняття, не породжують жодних правових наслідків з дати їх прийняття та не є законними дозвільними правовими актами, які можуть бути підставою для запровадження та здійснення тимчасової адміністрації в ПАТ «УКРІНБАНК»;

– визнання протиправними та скасування постанови Правління Національного банку України від 24 грудня 2015 року № 934 «Про віднесення Публічного акціонерного товариства «УКРІНБАНК» до категорії неплатоспроможних та рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 24 грудня 2015 року № 239 «Про запровадження тимчасової адміністрації у ПАТ «УКРІНБАНК» та делегування повноважень тимчасового адміністратора банку» зумовлювало відновлення стану ПАТ «Укрінбанк», який



передував їх винесенню.

У задоволенні заяви Публічного акціонерного товариства "УКРАЇНСЬКА ІННОВАЦІЙНА КОМПАНІЯ" в іншій частині - відмовити.

Ухвала набирає законної сили відповідно до статті 256 Кодексу адміністративного судочинства України.

Відповідно до частини п'ятої статті 254 Кодексу адміністративного судочинства України ухвалу про роз'яснення судового рішення або відмову у його роз'ясненні може бути оскаржено. Згідно частини першої статті 295 та частини першої статті 297 Кодексу адміністративного судочинства України апеляційна скарга на ухвалу суду подається протягом п'ятнадцяти днів з дня її проголошення безпосередньо до суду апеляційної інстанції з урахуванням підпункту 15.5 пункту 15 Розділу VII "Перехідні положення" Кодексу адміністративного судочинства України в редакції Закону № 2147-VIII.

Головуючий суддя

Судді

Виготовлено з автоматизованої системи документообігу суду

Сиротас С.С.
(посада судді)

«03» вересня 2017 року

В.П. Катющенко
О.А. Кармазін
О.О. Скочок



